א) א שהמית את האדם ב ע"פ עד א' או ע"פ הבעלים ברובע ונרבע במוקצה ונעבד באתנן ומחיר

שהמית את האדם על פי עד אחד או על פי הבעלים דשור שהמית על פי הבעלים איפטר ליה מסקילה ב)דמודה א) בקנס פטור וכן רובע ונרבע ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים דהשתא לאו שור הנסקל הוא וליכא למימר ימותו שהרי מותרין להדיוט אם לא מפני הזבח המעורב בהן ואי איפשר למכור את כולן לצורכי מין אותה זבח להקריבם שהרי פסולים להקרבה כדאמרינן בתמורה (דף כח.) מן הבהמה להוציא הרובע והנרבע מן הבקר להוציא את הנעבד מן הצאן להוציא את המוקצה ומן הצאן להוציא את הנוגח. מוקצה שהקצהו לצורך (תקרובת) ב] עבודת כוכבים ולא הקריבו ג] ונעבד שעשאו עבודת כוכבים והשתחוה לו ואמרינן בפרק כל האסורין במסכת תמורה (דף כט.) דמותרין להדיוט: כלאים

לאדם כולי עלמא לא פליגי דפטירי תדע דלרבי יהודה אמאי כונסין לכיפה ועביד צער בעלי חיים ומקלקל אוירו וכיפתו אדרבה ליערפינהו בקופיץ ולקבריניהו אלא ודאי ד] אתי לאחלופי באדם ועבדי היתירא ולרבנן נמי עבדי היתירא ה] דפטרינן להו ולא חיישי' לתקלה אבל במתני' דהכא חיישינן לתקלה דאיכא כמה ספק איסורין לפי שהם מוקדשים כגון ו] רכב על גבי שור ובא חבירו ורכב וסמיכה על גבי ראש גדי וטלה וחלב ז] מוקדשין ע"ג ח] מכתו דשרי בשור הנסקל ו) לפי שאינם ח] דרך הנאתן ועוד דאיכא איסור מעילה דהזיד במעילה במיתה הילכך כולן ימותו ואל תתמה התם כיון דאיסור הנאה ניגהו אמאי לא תקינו בהו רבנן מיתה ויזקיקו להורגן היכי ט] יזקיקו ב"ד להרוג כל איסורי הנאה הרי חלב והאי דמוקי לה ר"ל והוא שהמיתו ואסורין בהנאה (סנהדרין דף טו:) ולא תקינו להו מיתה אלא אמרו כל הקודש להורגן זכה ה) ומקשה רבא י] היינו דקתני עלה ואפי' אבא חלפתא ביניהם אלא אמר רבא שנים שהיו עומדין ויצא חץ מביניהם יא] פטורין ואפילו אבא חלפתא יב] דלא תלינן ביה שהרג אבל בשוורים אותן שיש לתלות בהן יג] חייבין משום ובערת הרע מקרבך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחיים ופירש דכולה ההיא שמעתא (ב"ק דף מא.) דממשמע שנאמר סקל יסקל השור איני יודע שהיא נבילה ונבילה אסורה באכילה מוכחת כן וסוגיא דפרק שני דקדושין יד] (דף נו.) הכי פריך כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחוטה ופריך איפוך אנא ומשני לא מצינו בעלי חיים שאסורין שלא טו] יהו מותרין כשחיטתן כגון אלו שעומדין ומוקצין למלוותן ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסור לאחר שילוח לאוסרה באכילה כדין שאר עופות טמאין דכתיבי בקרא ופריך טז] (והרי רובע ונרבע) לאסורין פירוש דמחיים אסורין לשוחטן ולהקריבן לגבוה ומשני הני מילי לגבוה אבל להדיוט שרי והרי רובע ונרבע בעדים דמחיים אסורין פי' דמחיים אסורין לישחט ואם שחטן אסורין אף אני אביא משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן אם כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב באחרים שנגמר דינן כולן פטורין למותרין יז] בגיזה ועבודה ואין כאן עינוי הדין כיון דפטורין מסקילה מיהו לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאמר בסוף פרק שור שנגח ד' וה' (דף מה. ושם ד"ה מסור) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרידיא היינו משום דאסור לענות דינו ומלוה לסוקלו ועוד דאין לו מכר דאין לו בעלים והלוקח אינו יכול לזכות בו יותר משאר אדם אבל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרידיא דמאי דאקרקיה לאגמא וכי שחיט ליה [לאחר שנגמר דינו] אסור באכילה כך נראה לר"ת כמו שפירשנו וקשה דבסוף פרק קמא דערכין (דף ז:) משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהנין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה ויש יח] לומר גמר דינה דמחיים גורם לה להיות חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין בשר וזו מיתתה אוסרתה אין יט] עליה שום איסור מחיים מהא דתניא בפרק מרובה מדת (ב"ק דף עח.) ובפרק אלו נערות (כתובות דף לג.) (גבי) גנב שור הנסקל וטבחו משלם תשלומי ד' וה' דברי רבי מאיר ואמאי הא ליתא במכירה ושמעינן ליה לר"מ דקים בפרק מרובה מדת [ב"ק דף עו:] דכל שישנו בטביחה ישנו במכירה וכל שאינו בטביחה אינו במכירה וה"ה דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אלא אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרכוב עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אם היו בית דין מתעצלין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר דאין לו בעלים זה לא נוכל לקיים ומה שפסק ר"ת בעדר שיש בו שה אחד ספק דרוסה דשרי מטעמא דכל דפריש מרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקבוע אפילו היכא דפריש מאליו רק בדבר כ] שלא נאסר בתערובת כגון ט' חנויות (אחת) מוכרות בשר שחוטה ואחת נבילה (פסחים דף ט:) התם שרינן אי פריש אחת ולא גזרינן שמא יקח מן הקבוע שהרי האיסור ניכר וידוע היכן הוא ולכך שרינן היכא דפריש או כגון דנמצא ביד עובד כוכבים אבל אם נאסר בתערובת ופריש לא אמרינן דפריש מרובא פריש ואם יש בעדר ספק דרוסה אפילו אחד בריבוא כולן ימותו תדע דטבעת של עבודת כוכבים שנתערבה בריבוא כולן אסורות ובפירש אחת מהן פליגי רב ושמואל בגמרא (לקמן דף עד.) אי אוסרת השאר אי לא אבל בההיא גופה אותה שפירשה לא פליגי וכולי כא] עלמא דאסירא וכל איסורי הנאה שפירשו מתערובתן אסורין ולא אמרינן מרובא פריש וטעמא משום גזירה שמא יקח מן הקבוע ולא שנא חולין ולא שנא קדשים ויש להתיר הבהמה שנושא הזאב והרועה מצילה ונתערבה בעדר משום דאין לדרוסה אלא ביד ושמא טרפה בשיניו והוה ליה ספק ספיקא וכן הנך שנושא אווז שמא נוטלה בחרטום או בין רגליו ולא הכה ביד מיהו יש ליישב דברי ר"ת דלא דמי לטבעת של עבודת כוכבים דשאני בעלי חיים כיון דאפשר ע"י דנכבשינהו דניידין ואם תאמר אמאי תנן ימותו נימא ירעו עד שיסתאבו ויפדו ואחרי כן נימא כל דפריש מרובא פריש דהשתא להדיוט חזו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ירעו ולא חיישינן לתקלה ובסיפא אמרינן ברובע ונרבע ירעו ולכשיסתאבו יפדם וישחטם ויאכלם מטעם דפריש מרובא פריש ויש לומר דלא עבדינן תקנה ברעייה כיון דלאחר רעייה לא מישתרי נמי אלא מטעם כל דפריש ועוד שאל הרב רבי יצחק מר"ת דקאמר כב] רבי שמעון (סנהדרין דף עט:) הנסקלים בנשרפים ידונו בסקילה שהשריפה חמורה ניזיל בתר רובא להחמיר בדיני נפשות כדאיתא פרק קמא דחולין (דף יא:) דלא חיישינן שמא במקום סייף נקב הוה ותירץ דלא אזלינן בתר רובא להחמיר כיון שנהרג בלאו הכי במיתה אחרת אי נמי לא אזלינן בתר רובא לחייב כג] אותו שהוא ודאי בסקילה ומהאי טעמא לא תקשי לן הא דאמר פרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף עט:) לאדם רוצח שלא נגמר דינו שנתערב עם אחרים שנגמר דינן כולן פטורים משום רובא לא נעביד דבר שהוא שקר ודאי דודאי יש אחד שאינו בר מיתה כלל לפי שלא נגמר דינו ולא דמי לאותו שהרג ודאי אלא דלא ידעינן אי טריפה הוה אי שלם הוה ועוד יש לומר דהוה ליה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי ופטור מדאורייתא דספק נפשות להקל וכי תימא ניכבשינהו ונימא כל דפריש אי אתה רשאי למושכן להחמיר עליו כד] ועוד גזירה שמא יקח מן הקבוע והא דפריך מעיקרא כי תני הנשרפים בנסקלים תיפוק לי דרובא נסקלים ניתהו הכי פירושא לכל הפחות לא גרע משום דרובא נסקלים ו):

על פי עד אחד או על פי הבעלים. פירש בקונטרס דפטר ליה מסקילה משום דמודה בקנס פטור וכן פירש במכות [דף ה.] דלאין אדם נהרג על פי עצמו מטעם קנס ונראה דלפי' אמרי שנגמר דינם בבית דין פלוני אין נהרגים על פיהם ואע"ג דכי האי גוונא מחייב בקנס כדמוכח בפרק קמא דמכות [דף ג.] וגבי פלוני רבע שורי בפרק קמא דסנהדרין (דף י.) מפרש משום דאדם קרוב אצל ממונו לא אמרינן ונהרג שורו ולא פלגינן דיבורא אלא הרובע והשור נהרגין ואי קנס מיקרי כי נמי אמת הוא שרבע שורו אמאי נהרג שור כה] על פיו והא מודה בקנס פטור כמו אם אמר גנבתי וטבחתי דפטור מכפל וד' וה' ונראה לי טעמא דאינו נהרג על פי הבעלים אם כו] אין עד אחד עמו כדאיתא פרק כל האסורין (תמורה דף כט.) זה וזה מותרות באכילה מנלן אי ס"ד להדיוט אסירי למה לי למעוטינהו לרובע ונרבע כז] לגבוה ואע"ג דהתם לא מזכיר ברובע ונרבע על פי הבעלים מכל מקום על כל ענין שפסול גבוה כח] ומותר להדיוט קאי מנהני כט] מילי. ז) ברוך:

ברובע ונרבע. פירש בקונטרס על פי עד אחד או על פי הבעלים שנאסר לגבוה ולא להדיוט דבשני עדים היה נאסר אפילו להדיוט וכן משמע בריש פ' בתרא דכריתות (ד' כד.) דאמר רבי יוחנן שור הנסקל שהחזו עדיו כל המחזיק בו זכה אמר רבא מסתברא טעמיה דרבי יוחנן כגון דאמרו ליה נרבע שורו ל] ואי לא ליתסר בהנאה אמאי מייאש הלא העור מותר בהנאה והבשר לכלבים וכן נמי משמע בפרק האיש מקדש (קדושין דף נו:) דפריך והרי רובע ונרבע בעדים דאסירי מחיים להדיוט ואם תאמר ומנלן הא כי כתיב קרא בנוגח כתיב ולא ילפי מהדדי כדאמרינן פרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק דף מ:) שיש בנוגח שאין ברובע ויש ברובע שאין בנוגח ושמא איכא שום דרש:

מסורת הש"ס

א) תוספתא ב"ק [תוספ"ד קידושין סו. בכורות מא. תמורה כח.] ועי' נדה מה., ב) ב"ק יד: עד., ג) קידושין נז. מעילה יט., ד) פסחים כב:, ה) סנהדרין פ., ו) [ועי' תוס' חולין יא: ד"ה ליחוש ותוס' סנהדרין פ: ד"ה הנסקלין], ז) [ועי' תוס' ב"ק מא: ד"ה ע"פ עד].

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ"ג מהלכות איסורי המזבח הלכה ו:
ב מיי' פ"ד שם הלכה ג:

מוסף רש"י

ע"פ עד אחד. שאין שם אלא עד אחד ברביעה ובנגיחה: או ע"פ הבעלים. שאין שם עד אלא בעלים אמרו, דאי הוו ב' עדים בדבר הוי בסקילה ואפילו בהנאה מיתסר (בכורות מא.): ע"פ עד אחד. שאין שם אלא ע"א ברביעה ובנגיחה: או ע"פ הבעלים. שאין שם עד אלא בעלים אמרו, דאי הוו ב' עדים בדבר הוי בסקילה ואפילו בהנאה מיתסר (בכורות מא.) מוקצה. שהקצהו ויחדהו לתקרובת עבודת כוכבים (ע"ז כב:). או: שמוקצה ומופרש לצורך עבודת כוכבים (בכורות מא.). או: שהפרישו להקריבו לע"ז (בכורות נז.): ונעבד. שהשתחוו לו ועשאו עבודת כוכבים (יבמות פג:). או: שעבד את הבהמה עצמה כגון שעשאה לו כמין קוליה (בכורות נז.):

ליקוטים

או עפ"י הבעלים. נר' דהר"ט דלא מחייב עפ"י הבעלים אפי' יהיו ב' כגון של ב' שותפין ומעידין עליו, משום דאדם קרוב אצל ממונו. והא דאמרי' דאין אדם קרוב אצל ממונו ה"מ כשבאין להעיד ג"כ על חבירו דמתוך שנאמן על חבירו נאמן גם על שורו כו' אבל אמר שורי נרבע לא מבעיא לן דפשיטא דקרוב אצל ממונו הוא כיון שלא בא להעיד על חבירו (תוס' ב"ק מא.): **וצ"ע** פי' לפירושם דהא הודאת בע"ד כק' עדים דמי, כמו שמשלם נזקין ע"פ עצמו, ואף כופר משלם ע"פ עצמו רק שאין השור נהרג ע"פ עצמו, כ"כ הראב"ד להדיא, אלא הכי קאמרי מאחר דמדמינן בכל דוכתא מיתת השור למיתת הבעלים, ומה מיתת הבעלים ע"פ עצמם פטורים דפסולין לעדות לפי שהם קרובים לעצמם, אף לשור הם כפסולים, אף שהוא ממונם, מ"מ ילפי' ממיתת הבעלים דאף לממונם חשובים כקרובים, ומשו"ה מסקי' התם שפיר דהוא עם אחר מצטרף להורגו היכא דאומרים פלוני רבע שורי ולא פלגי' דיבורא, כלומר אעפ"י דלענין מיתת בעלים פלגי' דיבורא, אבל גבי ממונם אינם קרובים כ"כ לפלוג העדות, אלא מאחר דבחד עניינא מהימני ה"נ אמיתת שור, כי כולי האי לא מדמי' שור לבעלים דגבי בעלים גופא חידוש הוא דפלגי' דיבוריה, ומשו"ה דוקא היכא שבאו להעיד על חבירו, אבל אומרים שורי נרבע לא קטלי אפי' עד אחר עמו כדאיתא בתו', ומשום ה"ט אף היכא שהבעלים אומ' שנגמר דינו לסקילה בב"ד אחר לא מהמני, אף דגבי קנסא מחייבי' ליה בהודאתו כה"ג כדמוכח להדיא בפ"ק דמכות גבי עד זומם דמשלם ע"פ עצמו כה"ג, וכ"כ הרמב"ם להדיא בפ' י"ח דהל' עדות, מ"מ הכא דטעמא משום שאינם נאמנים הוא אין חילוק כה"ג כמו שאינן נהרגים הבעלים ע"פ עצמם כה"ג. **ובפרק התערובת** כותבים התוס' וז"ל וג"ל טעמא דאינו נהרג ע"פ הבעלים אם אין ע"א עמו כדאיתא בפ' כל האסורין זה וזה מותר באכילה מנלן אי ס"ד להדיוט אסירי ל"ל למעוטינהו לגבוה. ואע"ג דהתם לא מזכיר לרובע ונרבע עפ"י הבעלים מ"מ על כל ענין שפסול לגבוה ומותר להדיוט קאי מנא הני מילי. ובריש תוס' הנוס' מהופך ומשובש וכאשר כתבתי והגהתי כן הוא האמת דוק בפ' כל האסורין ותשכח להדיא. והנה מה שכתבו אם אין ע"א עמו, לאו דוקא הוא שלא מכשירין ע"א עמו אלא ברבע פלוני כו' כדאיתא בפ"ק דסנהדרין, ודוקא משום דלא פלגי' דיבוריה, אבל בע"א דהוא עם ע"א הוה ג"כ ע"פ הבעלים כדפי' דהא אחד סהדי לא קטלי' אלא בעדים אחרים עמו הוא דקטלי'. א"נ קאי אהא דפ"ק דסנהדרין דאייתי לעיל מיניה ואיירי שפיר ברבע פלוני. ואל תטעה בדברי הרמב"ם שכתב בפ"ד דאיסורי מזבח רובע ונרבע שאסור לגבוה היינו בשיש שם ע"א והבעלים שותקין, משמע אם הבעלים ג"כ מעידים הוא נסקל, אדרבה דוק ממש"כ אחריו וכן אם העידו הבעלים אעפ"י שאין שם עד כלל פסול, משמע אף אם יש ע"א עמו ג"כ אינו נסקל אלא פסול לגבוה, אלא בודאי מש"כ והבעלים שותקין משום בבא דלאחריו אבל הבעלים מכחישין אותו אפי' למזבח כשר קאמר נמי הכי, ובתחילת דבריו נמי כ' אם יש ב' עדים הרי פסול, משמע דוקא בב' עדים ולא בע"א. ומה שמביאים ראייה מדאסר לגבוה כו'. קשה מניין דקרא אבעלים קפיד לאסור לגבוה, דילמא אפי' להדיוט אסירי וקרא דמפיק רובע ונרבע אע"א קאי אבל לעולם ע"פ עצמו נהרג משום הודאת בע"ד כק' עדים דמי, אלא עיקר הוא כפי' התוס' דפירקין כאשר פירשתי (יש"ש ב"ק פ"ד סי' כה):

שינויי נוסחאות

א] נ"ל כמודה בקנס דפטור (גליון בשם צ"ק). אבל גרס"י כת"י הוא כלפנינו, וכן בתוס' ובש"מ. (וגם הצ"ק לפי הנראה לא בא לאפוקי מתוס' דידן אלא מתוס' ש"י דאיתא שם "כמודה בקנס ופטור"): ב] מה שמחקתי תיבת תקרובת. מפס הרש"ק הוא לחנם ולא לורך (רש"ש). וכ"ה בכ"מ. וכ"ה ברש"י לעיל מ ע"ב, קידושין נו ע"ב, ע"ז כב ע"ב, חולין מ ע"א, תמורה כח ע"ב, נדה מ ע"ב: ג] נ"ל ולא עבדו (גליון). ועיין תמורה כט ע"א: ד] ודאי דחייש דילמא אתי (תוס' הרא"ש שם): ה] היכירא טפי דפטרינן (שם): ו] נ"י בה"ז והחלב מוקדשין. ופי' כגון חלב של בהמה נקנה דשלמים ומשלה לאסור ליהנות מדרבנן ונקבעי בכ"ה מועלים מה"ת. ותלא כמהרש"א בסנהדרין וגי"ק כאן שכבינו דהתוס' כוונו להנאת חלב ע"ש בדבריהם. ועי"ע בערוך לנר לתוס' סנהדרין פ' ע"א: ז] נ"י רש"ק וע"ג מכתו דשרי כו'. ופי' ואף דגם בשור הנסקל איכא הנאה ליקח מהחלב ע"ג מכתו. לזה מירלו לפי שאינו דרך הנאתו. ועי' לי"ק: ח] נ"ל שאינו דרך הנאתו (ש"מ וכ"ה בתוס' סנהדרין): ט] נ"ל דהיכי (ש"מ): נ"ל וכי (גליון וכ"ה בתוס' שם): י] רבא התם הייתי נ"ל (ש"מ): יא] מביניהם והרג שניהם פטורין כל"ל (ש"מ): יב] חלפתא ביניהן דלא כל"ל (באה"מ): יג] בהן שהרגו חייבין (ש"מ, תוס' שם): יד] דקידושין דכל ציפור הכי כו' כל"ל והשאר נמחק (ש"מ ותוס' שם): טו] נ"ל פי' שלא (ש"מ, ותוס' שם): טז] ופריך והרי מוקצה ונעבד דאסורין מחיים פירוש כל"ל (צ"ק וכ"ב): יז] נ"ל ומותרין (באה"מ): יח] ויש לפרש זו גמר דינה אוסרתה כלומר דמחיים כו' כל"ל (שמ"ב): יט] ואין (ד"ו): כ] נ"ל בדבר (ש"מ): כא] דכ"ע מודו דאסירא כל"ל (ש"מ): כב] דקאמר בפרק הנשרפין רבי שמעון אומר הנסקלים כו' (ש"מ): כג] נ"ל לחייב בשריפה (באה"מ): כד] עליו אלא להקל עליו ועוד כל"ל (ש"מ): כה] נ"ל שורו (ב"ש): כו] נ"ל אף דאין עד אחר עמו (מ"ש וש"ש): כז] רש"ל בספרי יש"ש בב"ק פ"ד סימן כ"ה מוחק הני ב' תיבות לרובע ונרבע, וע"ש שהאריך (הובא בליקוטים). ורש"ק מקיים גירסא שלפנינו וע"ש (הגרי"ב): כח] נ"ל לגבוה (ב"ש): כט] נ"ל הני מילי (צ"ק): ל] שורו וכו' ואי לא מיתסר בהנאה כל"ל (ב"ש):

נוסחאות רש"י כת"י

על פי עד אחד. שמותר להדיוט שאינו נסקל אלא בשני עדים (כ"י): או על פי הבעלים. שבאו בעלים לב"ד והודו שהמית דאיפטר ליה מסקילה דמודה בקנס פטור אבל לגבוה נאסר דקיימא לן ומן הצאן להוציא את הנוגח (כ"י): ברובע ונרבע. על פי עד אחד או על פי הבעלים שאסר לגבוה ולא להדיוט (כ"י): מוקצה ונעבד. נמי מותרין להדיוט כדאמרינן בתמורה בפרק כל האסורין (כ"י): באתנן ומחיר כו'. וכל הני חולין ניגהו וזבח אחד מעורב בהן כולן ירעו שאי אפשר לשחוט אחד מהן בלא מום שמא זהו הזבח וקדשים בחוץ השוחטן בהיכרת ולמוכרן (לצורכו) [לצרכי] עולה אי אפשר שהרי פסולין לקרבן (כ"י):

שיטה מקובצת שהמית את האדם ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים. דנאסר לגבוה ולא נאסר להדיוט שאינו נסקל אלא ע"פ שני עדים אבל ע"פ בעלים מודה בקנס הוא ומיפטר ליה מסקילה אבל לגבוה נאסר דקי"ל מן הצאן להוציא הנוגח. כפי"ה. וקשה דלא מצינו בשום מקום שתהא מיתת השור קנס, לכן נראה דפטור משום דלאדם קרוב אצל ממונו ואפילו אחר דנגמר דינו בב"ד של פלוני דלא שייך מודה בקנס כה"ג. ואע"ג דמפקינן בפ"ק דסנהדרין (דף י.) אדם קרוב אצל ממונו לא אמרינן, הני מילי לענין מיפלג דיבורא, אבל בעלמא אמרינן ליה: ברובע ונרבע. פי"ה ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים דבשני עדים הוי נאסר אף להדיוט כדין שור הנסקל לאסור בהנאה. ותימה מנ"ל משום דשור הנסקל אסור בהנאה נאמר כמו כן דשאר נסקלים אסורים בהנאה דילמא דוקא נוגח אסור בהנאה משום דגבי נוגח כתיב סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו ודרשינן (ב"ק דף מא.) ממשמע שנאמר השור יסקל איני יודע שנבילה היא אלא תלמוד שלם שאתו לאחר שנגמר דינו לאסור בהנאה, (וכו"ה) [ואין לומר] דילפינן נרבע מנוגח דהא יש בנוגח מה שאי"כ ברובע ונרבע. ופי' ריב"א דמ"מ מגלה הוא למילתיהו לענין איסור הנאה כיון דשוין כן לענין איסור סקילה: